

S. Sayısı : 147 ye ikinci ek

Gelir Vergisi Kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/171)

Geçici Komisyon Raporu

T. B. M. M.
Geçici Komisyon
Esas No. 1/171
Karar No. 4

3 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Gelir Vergisinin geçici 3 ncü madesindeki hizmet erbabının vergilerine 1951 yılında % 25 zam yapılması hakkındaki hükmün kaldırılmasına dair Niğde Milletvekili Vehbi Sarıdal'ın, önergesiyle bu maddenin tamamen kaldırılması hakkındaki Manisa Milletvekili Muammer Alakant'ın önergesi Kamutayca Komisyonumuza havale olunmakla bu hususta etraflıca konuşmalar olmuş ve Maliye Bakanından da gerekli izahat alınmıştır.

Bakan Komisyonumuza verdiği izahatında Gelir Vergisiyle hizmet erbabının ve diğer beyannameli mükelleflerin vergilerinde bir hafifletme yapılmakta olmasından dolayı varidatta noksanlık hâsıl olacağı ve bu noksanlığın Gelir Vergisinin mevzuuna giren sahalardan ilk tatbik senesinde elde edilecek varidatla telâfi edilmesinin mümkün görülmediği, bugün kazanç, Buhran, Muvazene ve Hava kuvvetlerine yardım vergileriyle zamlarının bütçede sağladığı 400 milyon lira raddesindeki varidata mukabil Gelir Vergisinin ilk tatbik yılında 300 yüz milyon lira getireceği ve bu suretle hâsıl olan 100 milyon liraya yakın bir açığın karşılanamaması ihtimalinin mevcut olduğu ve binaenaleyh intikal devresinde vergi tahfifinin kademeli bir surette tahakkuk ettirilmesinin ihtiyatlı hareketin bir icabı olarak kabul edilmesi lâzımgeldiği aksi takdirde Gelir Vergisinin ilk tatbik yılında vergi nispetlerini artırmak zorunda kalılabileceğinden bunun mükellef psikolojisi üzerindeki tesirinin derin olacağı endişesini belirtmiş ve bu sebeplerle geçici 3 ncü maddenin olduğu gibi bırakılmasını istemiştir.

Bu izahat dinlendikten sonra yapılan konuşmalarda bugün mer'i kanunlarla sağlanmakta olan 400 milyon lira raddesinde bir va-

ridata mukabil Gelir Vergisinin ilk tatbik yılında ticari kazançlardan 74, serbest meslek erbabından 3 hizmet erbabından 150, gayrimenkul sermaye iradından 3 menkul sermaye iradından 9 bekârlık zammından 3, Kurumlar Vergisinden 36, Esnaf Vergisinden 21, sair kazançlardan bir milyon olmak üzere sağlanacağı umulan ceman 300 milyon liraya ve hâsıl olacak 100 milyon liralık açığa ait hesabın ihtiyatlı bir tahmine dayanmakta olduğu tesbit olunmuştur.

Tahminlerde istinat olunan rakamların he-saba esas olarak alınan nispetlerin tahavvül edebileceği de göz önünde bulundurularak Gelir Vergisinin ilk tahsil yılında sağlayacağı varidatın bu miktarın fevkine çıkması ihtimal dâhilinde görülmüştür.

Mer'i kanunlarla beyannameye tâbi mükelleflerden yalnız kazancının vergisi alınmasına mukabil Gelir Vergisi meriyete girdikten sonra beyannameli mükelleflerin çeşitli kaynaklardan elde ettikleri kazançların tamamı vergi matrahına alınacağına göre beyannameye tâbi mükellefler sayı ve vergilerinde artış olacağı ve serbest meslek erbabından alınacak verginin Maliyece yapılan tahminin fevkine çıkması mümkündür.

Binaenaleyh âdil bir vergi sistemi kurmak ve bir vergi reformu yapmak mevzuubahis olurken daha ilk yıl için geçici maddelerle vergiye şimdiden zam yapılmasının mükellef üzerinde menfi ve mâkûs tesir yapacağı da nazara alınmalıdır. Şayet gelecek yıl bütçelerinde büyük bir varidat düşüklüğü görüldüğü takdirde bunu telâfi edecek tedbiri ittihaz ederek icabeden teklifleri yapmakta Hükümetin daima muhtar bulunduğu aşıkârdır.

Bu mülâhazalara ilâve olarak denilebilir ki

uzun müddet yaşıyacak bir ana kanun mahiyetinde olan bu veryi kanunu yapılırken gelecek senelere sâri zamları bu kanuna koymak kanun tekniği bakımından da uygun görülmemiştir.

1951 senesinin malî ve bütçe durumunun bugünden tâyin ve tesbitine imkân bulunmadığı her sene yapılan bütçe kanunlarının mevcudiyetiyle görülmektedir.

Bu sebeplerle Komisyonumuz geçici üçüncü maddenin tamamen kaldırılmasını çoğunlukla uygun görmüştür.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor
İzmir	İzmir	Sözcüsü
M. Bîrsel		Ankara
Kâtip		A. Çubukcu
Niğde	Aydın	Aydın
H. Ulusoy	Dr. S. Akın	N. Göktepe
Balıkesir	Bursa	Bursa
F. Tiritioğlu	C. Öz	F. Yılmazipek

Çanakkale	Çankırı	Denizli
N. Çitakoğlu	R. Dolunay	H. Oral
		İmzada bulunmadı
Denizli	Gümüşhane	Hatay
K. C. Öncel	A. K. Varınca	R. Yurtman
	İmzada bulunmadı	
İzmir	Kastamonu	Kayseri
S. Odyak	H. Çelen	F. Aşaydın
İmzada bulunmadı		İmzada bulunmadı
Kayseri	Konya	Manisa
S. A. Feyzioğlu	M. Ş. Altan	K. Coşkunoğlu
İmzada bulunmadı		
Manisa	Maras	Mardin
Söz hakkım mahfuz	R. Çuhadar	M. K. Boran
H. Öztarhan		
Samsun	Tekirdağ	Tokad
R. Işıtan	Z. E. Cezaroğlu	C. Kovalı
	İmzada bulunmadı	
	Trabzon	
	A. R. Işıl	